

جهنده

خالد صالح

من نهو لائو تازه ديتي گوتته من ته چ کر؟
من چيروکا خو ههمي بو گوت... گوتته من:
نهو تشتی تو لي دگهرياي نه هند يي دویر بو، يي
ل بهر يين ته بو، يي ل بن گوهين ته بو، تو بو هند
دویر چوي؟ هه ره نهو نهو پهيف پياسی ل سهر جههدها
دکته.
ل روژا پاشتر سپيدی زوی دهرکته نه سهر جههدهي،
دهمی نهز دچووم ل ريبواران دنيريم، لي يا من ههست يي
دکر نهز دناف پهراويزا وان دا بووم، هویر دهاتمه پيش
چاقان نهگه نهبيژم ب تمامی يي بهرزه بووم، دهمی نهز
دچووم من ب دروستی نهذزانی کا نهز بخو دچم يان
جههده من دبهت و نهز بتنی ناميرهکی بي گيانم؟! يا
نهز دزائم نهز ل نک باقلاک فروشهکی راههستيام،
کومهکا مروقان ل دور عهرياني د خرشه بوون، هلمه دهقي
وان دگه ل هلمه قازانا باقلاکا تيکيهه ل دبو، ب کولافي

پهيفين من گومانن و گومانين من نه ددویرن ژ
راستی:
نهز ژنوی دگههشتمه ژي سنيبي، روژهکی لائو تازهکی
گوتته من:
نهري تو دزانی سياست چيه؟
من گوتی: من ژنوی گوھ ل في پهيفی بو.
گوتته من لي ب گهريی دا بزانی ژيان چيه.
روژا پاشتر سپيدی زوی من کالک و گوړه گريدان،
تری چانتکی خو نان و ژازی کرن و ب ملي خوځه کرن و
دهرکته، ل بهر دهرگههی چافي من ف کومهکا زاروکان
کته يي ياريا ب تهقنی دکهن، من پانکا خو دايی و ب چول
و چيسا کهن، ل دهشت و لهيلانا گهريام.. گهريام و
گهريام.. پستی چهند سالهکا فهگهريامهفه دست ژ پيا
دريژتر، ل تاخی خو من کومهکا دی يا زاروکان ديتن ههر يي
ياريان ب تهقنی دکهن، ديسان من پانکا خو دايی و پستی

باقلاک دخوارن، یا من گوھ لئ بووی دهنگی ئیکی
دهرکەت و گازندە ژ خودانی عەرەبانی دکر:

- خال... کێزین دناف باقلکین تەدا.

(خودانی باقلاک ب تۆرەیی بەرسف دا:)

- پا تە دقیت بۆتە زبیر تیدا دەرکەفن؟!

دهنگی کەنیا هەمیا پیکه دەرکەت... من مویەک

ژ خۆ شاس نەکر، بۆ جری وان و خۆ خر خۆش دکرن بۆ

شەرەکی، من نەزانی دوهاهیا وان چ لئ هات و من

بەدەوامی ب چوونا خۆ کر و من هزرین خۆ کر: ئەرئ

تو بیژی سیاسەت دناف وان باقلاکادا نەبیت و ئەو کیز

نەبن وی سیاسەتی ب ریفە دهن؟!

• • •

ب جەهدی دا چووم... من نەزانی کا جەهدە یا ب

ستری یە یان ستری بخۆ د یی من را بۆ؟

ل نک بوياغچەکی نیف سنبلە راوەستيام، ژ سندوقا

وی یا نوی دیار بۆ کو ئەفە رۆژا ئیکی یە دەیتە سەر فی

کاری، هەر یی پاتەکی ژ دسنوقی دەینتە دەرو یی

سندوقا خۆ پی پاقر دکەت، هند های ژئ بۆ پیرەمیرەکی

ب سەرۆبەر پیلایا خۆ دانا سەر سندوقا وی، ب گەرمی

پیشوازی لئ کر و ب هەستەکا گەرم دەست ب پاقرکنا

پیلایا وی کر و هەمی بوياغچی ب چافی حەسویدی لئ

دنییرین:

- دئ بۆتە کەمە قۆدیک...

- مام... دئ وەلئ کەم تۆ سەرئ خۆ ل بەر

شەکە...!

- نەدانە... نەدانە... دئ بۆتە بوياغ کەمەفە...

پیلایا بوياغ کر، پارین خۆ وەرگرتن، پیرەمیر چوو

کچا سنبلە دا دویف و بوياغچی ئیخستە د هزراند، لئ

هەر زوی ئیک پئ کەنی و ژ هزرین وی هینانە دەر و

تبلین خۆ کرەنە د دەفی خۆدا...

فیت... فیت...

ئیکی دی و ئیکی دی... وان بوياغچیان تبلین خۆ

کرەنە د دەفین خۆدا...

فیت... فیت... فیت...

زەلامەکی سەرە د ویری را دەرپاس بۆ:

هەوە ئەم ژ گوها کرین، هەوە خیرە؟

مام... ئازادی یە... ئازادی یە...

ئەز ب چوار چاقان ل هەمیان نییریم... من هزرین خۆ

کر:

تو بیژی سیاسەت ئەف بوياغە نەبیت؟

• • •

من بەردەوامی ب ریکا خۆ دا و چووم... چاقین من ب

جەهدی کەتن، من نەزانی کا جەهدە یا رەشە یان ئەزم

یی مەزی رەش؟

ل بەر دەری دەرمانخانەکی من عەبۆیی دین دیت،

خەلکی دگۆتتی عەبۆیی سیاسی، ب بەختەوهری ژ

دەرمانخانە دەرکەت، ئیکی گۆتن:

ها عەبۆ... تە دەرمانی ئیسا خۆ پەیداکر؟

- من دیت... من دیت.. ئەز چوومە د هەمبەیزا

بوهارئ دا ئەز چئ بووم.

(بوهارئ د دەرمانخانە فە گوھ ل دهنگی وی بۆ،

خوھەکی ژ شەرما گرت و ئیکی بەردا، رهنگی وی یی

سوور سوورتر لئ هات و دەستین خۆ دانانە هندافی ئەنیا

خۆ بەری خۆ وەرگێرا، من ژئ هزرین خۆ کر:

ئەرئ سیاسی ئەفینە؟ ئەگەر ئەفینە پا بۆچی

عەبۆیی سیاسی کرە عەبۆیی دین؟!

من ریکا خۆ بری و بری و... ل سەر جەهدی چووم،

لئ من نەزانی ئەو ب چەپ و چیر یان ئەزم خودانی

چەپ و چیران؟.

ل مەیدانکا پالا کۆمەکا مرۆفان پیش من فە هاتن،

بتنی دوو یاریکەرین دامئ نەبن، هەر مژویلی یاریا خۆ

بوون:

- ئەز دام!.

هزرین من ئەز ئارانمەفە:

تو بیژی سیاست ئەف دامە نەبیت؟

ریکا من یا دیریژە... چووم و چووم.. من هزرین خو
کرن:

ئەری جەهەدە نانی پەیدا دکەت یان ژ خەلکی
دستینیت؟

سەقەتە ک ل سەر عەرەبانەکی یی روینشتی بو،
چەوان پیچەک خو چەماند، دەستەک چوو دبهریکا وی دا
و دەرافق د بهریکی دا ژئ هینا دەر:
دزە بگرن... دزە.. دزە..

دز رەقی و ئەم هەمی بتنی ئی دنیرین وهکی رویدان
و دزی خو دناف کۆما هات و چوویدا بەرزەکر.. دیسان من
هزرین خو کرن:

تۆ بیژی ئەف جورە رویدانە دەستپیکەکا سفا
سیاسەتی نەبیت؟!

ل سەر کاروانی خو یی بەردەوام بووم و دچووم، ئی من
نەزانی کا ئەز نیچیرم یان نیچیرقان؟

ل راستا دوکانەکی من گوھ ل دەنگی پارسەکی بو،
خازۆکی دکر:

- خودی ژ تە رازی بت...

- خودی بدەت!

(ب رەقی بەرسف دا:)

- دی تو بدە، ئەز یی ژتە دخوارم.

من ددلی خودا گۆت: ب نەرمی.. ب نەرمی..
خازخازۆکی ب جەمبازی، سیاسی ژی خازخازۆکەکی
جەمبازە.

ئەز چووم و چووم، ل بەر من بەرزە بو کا ئەز ل سەر
جەرگ و هنافین جەهدی دچم یان ئەو پئ ل پەراسیین
من ددانیت و د هنجنیت؟.

یا من های ژئ بووی دوو جحیل لیک دکەتن و یی
سیی دگۆتی هوین شەری بکەن و ژیکفە کرن خەما من.

وی دەمی ئەز گەلەک بەختەوەر بووم، من گۆت
هەبیت نەبیت ئەز ل سەر مرۆفەکی سیاسی هلبووم، پاش

من گۆت:

ئەز هەر یی هاتیم دا کاروانی خو ئەم کەم.

د دەلیفەکی را دەنگی گوللەکی هاتە من، ل
دەنگی زقیریم، کابرایەک ل بەر دەرگەھی مزگەفتی
یی هاتیە کوشتن و مەژی یی ژ دفنا دەرکەتی.

- کی فی دنیاسیت؟

- ئەفە خویندکارە، یی ل پینجی زانستی.

دوان دەلیفان دا دوو جحیلان دگۆتە ئیک: نەو
چەند زانست کەتیە ئەردی.

من هزرین خو کرن: تۆ بیژی ئەفە بیدەرا سیاسەتی
نەبیت؟!

(دوی دەمی دا باران باری، هەمی مرۆفین ل هندافی

تەرمی رەقین چوونە بەر سیفانان و تەرم ما ل بەر
دەرگەھی مزگەفتی، ترومبیلەکا سپی مینا بەفری ب

هیز هات و چیکین ئافی فەپەشاندنە خەلکی... ئەز
دیف را چووم، گەلەک نەچووم ترومبیل ژبەر زارۆکەکی

راوہستیای، بەری پرسیارا زارۆکی بکەم کا تۆ بو راوہستیای
چاقین من ب تایرا کەتن، هەر تایرەکی جورەکی خویین

یی پێفە، زاروین راوہستیای دبیزیتی کا بابی من؟ دوی
دەلیقی را من قیا شوپیری ببینم و دگەل باخقم، ئی

بەری ببینم و باخقم، جامەکا تازی ژ ترومبیلە فەبو
گۆت: ئەز سیاسەتم هندی من چاقین خو گیران من

کەس نەدیتن، تا من خو نیزیکی کری ترومبیل ب ری
کەت و چوو.. من راھیلایی و ئەو چوو، یا ئەز پئ هایدار

بوویم یا بەری من ددەتە گۆرستان.

ئەز راوہستیایم و جحنیم و جحنیم، ب وان سەرو ریهین
سپی فە، وەستیای، من فەستا ناخی خو کرەفە، خانی هەر

ئەو خانی، هەر ئەو جۆک و گلیش، دەمی چاقی
زارۆکەکی ف من کەتی، یاریین خو بین تەقنی هیلان و ب

نک من فە هات، گۆتە من: تە بابی من نەدیتی
یە؟!

۲۰۰۵/۶/۱۷